

Žít vírou

Texty na tento týden

Př 28,3–9.19.20.22.27; 29,13.15

Základní verš

„Kdo se třese před lidmi, ten klade sobě léčku, kdo však doufá v Hospodina, má v něm svůj hrad.“ (Př 29,25)

Dnešní doba přináší informační přetlak. Doléhá k nám množství hlasů z mnoha stran. Často je proto těžké rozlišit, co je správné, a co špatné. Jako křesťané nacházíme odpověď v Bibli – Božím písemně zaznamenaném zjevení. Musíme se naučit spoléhat na Boha a poslouchat jeho zákon. Vše ostatní pak bude následovat samo.

Ježíš řekl: „Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,33). Tím nejdůležitějším v našem životě by mělo být následování Boha. Pokud nebude Bůh v našich životech na prvním místě, pak toto místo zabere něco jiného – což je modlářství. Dostat se do tohoto stavu není tak složité. Naučit se důvěřovat Bohu je možné jen životem víry. Život křesťana je cestou, při které se rozhodujeme pro to, co nám řekl Pán. Budoucí důsledky těchto našich rozhodnutí pak vkládáme do Božích rukou.

Dodržujte zákon

‘Ti, kteří opouštějí Zákona, vychvalují svévolníka, ale ti, kteří jej zachovávají, se jim stavějí na odpor. ... ‘Rozumný syn dodržuje Zákona, ale kdo se přátelí se žrouty, dělá svému otci hanbu. ... ‘Odvrací-li se někdo od slyšení Zákona, i jeho modlitba je ohavností. (Př 28,4.7.9)

Osobní studium

Ze třinácti výskytů slova „Tóra“ – tedy „zákon“ nebo „učení“ – v knize Přísloví jsou čtyři ve 28. kapitole (dvakrát ve verši 4 a dále ve verších 7 a 9). Ačkoli použití tohoto slova v knize Přísloví je ve významu „učení“ moudrého člověka (Př 13,14), v izraelské tradici toto slovo také odkazuje na Boží zjevení, o čemž svědčí i samotná kniha Přísloví (Př 29,18).

Co nám Př 28,4.7.9 odhaluje o významu zákona v našem životě?

To, co odlišovalo izraelský lid od jiných národů, nebyl jejich způsob myšlení či abstraktní teologické názory. Byla to jejich konkrétní rozhodnutí v životě – mimo jiné v oblastech stravování, odpočinku, vztahu k životnímu prostředí a jejich vztahů se sousedy a rodinou. Právě to je „posvěcovalo“ a „oddělovalo“ od všech ostatních národů. Tato rozhodnutí a volby byly založeny na respektování dokonalého zákona a zásad, které v zákoně nacházíme.

Koneckonců jako lidé nedokážeme být moudřími sami od sebe, nedokážeme vždy ani rozlišit mezi dobrem a zlem (1Kr 3,9). Potřebujeme Boží zákon, aby nám pomohl získat soudnost. Jinými slovy, získávání moudrosti nezávisí na intelektuálním nebo duchovním cvičení. Je nezbytně spojené s poslušností zákona, který je platný nezávisle na nás, našem myšlení, našich přáních či touhách, ale také na společnosti a kultuře, která nás obklopuje.

Tento zákon je Boží věčný zákon. Podřídít se tomuto zákonu je činem víry. Pavel píše: „Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: ‚Spravedlivý z víry bude živ‘“ (Ř 1,16.17).

Aplikace

Jakých potíží a problémů jsi byl ušetřen, protože ses zavázal ve víře dodržovat Boží zákon? Jak by se tvůj život lišil, kdyby ses Božímu zákonu nepodřídil?

Hledejte Hospodina

“Ti, kteří opouštějí Zákon, vychvalují svévolníka, ale ti, kteří jej zachovávají, se jím stavějí na odpor. ⁵Lidé zlí nerozumějí právu, kdežto ti, kdo hledají Hospodina, rozumějí všemu. (Př 28,4.5)

Osobní studium

Zákon (Tóra) je velmi důležitý pro život víry, ale není sám o sobě zdrojem života. Naopak, zákon poukazuje na to, co je hřích – a hřích vede ke smrti (Ř 7,7–13). Důležitost Tóry je způsobena tím, že pochází od Boha. Bez Boha by Tóra byla jen legalistickým vyznáním víry, které nemá nic společného s Božím původním plánem. Život v poslušnosti Božího zákona se vztahuje k životu s Bohem. Tóra nenahrazuje Boha; je to jen učitel, který (podle Pavlovy analogie) vede studenty k jejich mistru (Ga 3,24).

Jak nás zákon vede podle Ga 3,24 k Ježíši, abychom mohli být skutečně „ospravedlněni z víry“?

Kniha Přísloví není jen knihou moudrosti, je to především kniha o Bohu. Hledání moudrosti poslušností zákona nás přibližuje k Hospodinu a ke spáse, kterou On zdarma nabízí skrze víru v Ježíše Krista.

Proč je pro nás důležité podle Př 28,5 „rozumět všemu“?

Slovo „rozumět“ se používá ve verši 5 dvakrát, stejně tak je dvakrát zmíněno slovo „zákon“ ve verši 4. Tyto dva verše jsou propojené: dodržování zákona (verš 4) a hledání Hospodina (verš 5) patří k sobě. Ve skutečnosti to neznamená jen vědět a dělat, co je správné. Toto porozumění se týká „všeho“ – jednoduše proto, že všechno pochází od Boha. Pro starověký Izrael nebylo poznání všech věcí odděleno od náboženské zkušenosti. Víra byla úzce spjata s osobností člověka – tedy i s jeho racionálním porozuměním. Bylo nemyslitelné mít víru bez přemýšlení nebo rozum bez víry, protože Bůh je základem obou.

Aplikace

Proč je víra v Boha velmi rozumným životním postojem, kterého bychom se měli držet? Proč je mnohem víc nelogické a nerozumné odmítat Boha než v něj věřit?

Slovo pro bohaté

⁸Kdo rozmnožuje svůj statek lichvou a úrokem, shromažďuje jej pro toho, kdo se smilovává nad nuznými. ... ¹⁹Kdo obdělává svou půdu, nasytí se chlebem, kdežto kdo následuje povaleče, nasytí se chudobou. ²⁰Věrný muž má mnoho požehnaní, ale kdo se žene za bohatstvím, nezůstane bez trestu. ... ²²Závistivec se honí za majetkem a neví, že na něj přijde nedostatek. ... ²⁷Kdo dává chudému, nebude mít nedostatek, ale kdo dělá, že nevidí, sklídí hojnost kleteb. (Př 28,8.19.20.22.27)

Osobní studium

Před čím jsme v 1J 2,15–17 varováni a jak se můžeme chránit před nebezpečím, o kterém se v textu mluví?

Ačkoli představa o tom, co znamená být „bohatý“, se značně liší, kniha Přísloví nám předkládá některé rady, jak se stát „bohatým“ a jak se vypořádat se svým „bohatstvím“, jakmile jej člověk získá.

Nesnažme se zbohatnout na úkor chudých (Př 28,8). Naše bohatství není ničím obhajitelné, pokud je získáme na úkor chudých. Jak již bylo zmíněno, Bible velmi silně vystupuje proti těm, kteří zneužívají chudé pro svůj vlastní zisk.

Dávejme chudým (Př 28,27). Na rozdíl od „chamtivého člověka“ (Př 28,25; B21) ten, kdo je štědrý k chudým, dojde požehnaní.

Pilně pracujme (Př 28,19). Bohatství by nemělo přijít jako výsledek krádeže nebo náhody, ale jako odměna za naši tvrdou práci. To, co získáme, závisí na kvalitě naší práce. Pokud jsme bohatí, měli bychom si to zasloužit.

Nesnažme se zbohatnout rychle (Př 28,20.22). Naše přísloví představují dva možné scénáře: (1) když člověk zavírá oči před nějakým nečestným jednáním, stává se spoluvínikem tohoto činu (Př 28,22); (2) když touží po bohatství svých rodičů a obere je o to, co potřebují k životu (Př 28,24). Nejhorší je, když si lidé, kteří takové činy páchají, odůvodňují své špatné skutky v myslích, a tak přesvědčí sami sebe, že neudělali nic špatného.

Aplikace

Peníze jsou v tomto světě velmi mocnou silou, což je důvodem, proč o nich mluví hodně i Bible. Pokud budeš toužit po penězích (stejně jako skoro všichni ostatní), jak si můžeš být jist, že se nestanou pastí, kterou Ježíš nazývá „svod bohatství“ (Mk 4,19; ČSP)?

Slovo pro chudé

³Chudý muž, který utiskuje nuzné, je jako déšť, který odplavuje půdu a nedává chléb. ... ⁶Lepší je chudák žijící bezúhonně než falešný obojetník, byť bohatý. (Př 28,3.6)

Chudý a utlačovatel se střetávají, ale oběma dal světlo očí Hospodin. (Př 29,13)

Osobní studium

Jaká je hlavní myšlenka Př 29,13?

Chudí a bohatí jsou si rovni. Obraz světla, který je použit v Př 29,13, poukazuje na tuto problematiku z pohledu stvoření. Jak bohatí, tak chudí byli stvořeni Bohem (Př 22,2). Všichni získali dar života a na všechny svítí slunce. Stejně jako bohatí dostali své poučení o tom, jak se chovat k chudým, také chudí mají milovat i své utlačovatele – a v některých případech to mohou být také třeba bohatí (Mt 5,44.45).

Jaké je poselství Př 28,3?

Chudí mají stejné povinnosti jako bohatí (Př 28,3). Chudoba by neměla být omluvou pro nepravost. Skutečnost, že možná byli utlačováni, jim nedává právo utiskovat ostatní. Ježíšovo podobenství o nemilosrdném služebníkovi, který utlačuje toho, kdo je na tom hůře než on sám, ukazuje, že tato reakce, i když nečekaně na straně chudých (těch, u kterých by si člověk mohl myslet, že by měli mít více pochopení pro ostatní chudé lidi), není nic neobvyklého (Mt 18,22–35). V Přísloví 28,3 je použit obraz deště, který je obvykle požehnáním, ale zde se mění v ničivou vichřici. Tento obraz ilustruje abnormalitu takového chování a zklamání, jež je jeho důsledkem.

Jaký princip je obsažen v Př 28,6?

Spravedliví chudí jsou lepší než zlí bohatí (Př 28,6). Podle tradiční moudrosti by spravedlivý člověk neměl být chudý, neboť chudoba je prý jen trest pro líné (Př 24,34). Realita života je však složitější. Chudí mohou být oběťmi nespravedlnosti nebo okolností, jež jsou mimo jejich kontrolu. To se často může stát. Nicméně hodnoty, které kniha Přísloví předkládá, jsou jasné a jednoznačné. Spravedlnost je důležitější než bohatství a úspěch není stoprocentním ukazatelem spravedlnosti.

Aplikace

Co můžeš dělat, když se dostaneš do pokušení slevit ze svých hodnot a zásad pro materiální zisk? Jak můžeš chránit sám sebe před tímto svodem – při vědomí, že upadnout do této pasti lze velmi snadno?

Milovat pravdu

Hůl a domluva dávají moudrost, ale bezuzdný mladík dělá ostudu své matce. (Př 29,15)

Osobní studium

Pavel v 2Te 2,10 píše o ztracených: „Neboť nepřijali a nemilovali pravdu.“ To nejdůležitější, co můžeme naučit naše děti, naše studenty a každého, kdo je otevřený učit se, je milovat Pravdu – Ježíše Krista.

„Ať se zabýváme jakýmkoli oborem, pokud upřímně toužíme poznat pravdu, dostáváme se do kontaktu s neviditelnou mocnou Inteligencí, která působí ve všem kolem nás. Lidská mysl se tak setkává s Božími myšlenkami, smrtelný člověk s věčným Bohem. Toto setkání je základem nejvyššího vzdělání. Je to jedinečná Boží metoda rozvoje.“ (ED 14; VYCH 9.10)

Jaký důležitý princip nacházíme v Př 29,15 a 29,19 – a to nejen v oblasti vzdělávání, ale celkově v životě?

Ačkoliv je náš příklad důležitý, někdy je třeba kárat nebo trestat. To platí zejména u našich dětí. Občas jim musí být domluveno či musejí být potrestány, aby bylo možné uvést je na správnou cestu.

Od přirozenosti jsme všichni padlí a zkažení, a to se týká i roztomilých malých bytostí, které milujeme – našich dětí. Pro naše maličké neděláme nic dobrého tím, když jim ve všem vyhovíme. Děti ve skutečnosti nejenže potřebují disciplínu, ony ji chtějí. Potřebují vědět, že existují hranice a že je třeba, aby je respektovaly. Matka, která se domnívá, že musí respektovat svobodu svých dětí, a umožní jim dělat, co chtějí, aniž by někdy řekla „ne“, se nakonec dožije toho, že jim to oběma přinese „ostudu“ (Př 29,15) a s největší pravděpodobností lítost a smutek dětem – když ne teď, pak jistě tehdy, až se stanou dospělými.

Aplikace

Je něco, čemu ses naučil jako dítě a pamatuješ si to doted? Jak ti to pomohlo v životě k lepšímu?

Podněty k zamyšlení

„Boží nařízení stojí na naprosto neměnných spravedlivých základech a jsou vyjádřena takovým způsobem, aby přinesla štěstí do života těch, kteří je respektují... Náboženství prohlubuje vztah člověka k Bohu, ale nejen k němu; nebeské principy mají být prakticky prožívány takovým způsobem, aby byly pomocí a požehnáním i pro druhé lidi.“ (SD 267)

„Zanedbání výchovy dětí pro Pána způsobilo, že se mnoho lidí zařadilo do skupiny nepřátel Boha. Kdyby jim byla věnována dostatečná péče, mohli být Kristovými spolupracovníky. Falešné představy a nerozumná, neusměrněná láska podporovaly rysy, které učinily z dětí nelaskavé a nešťastné lidi, otrávil životy rodičů a rozšířily jejich škodlivý vliv z pokolení na pokolení. Dítě, které není vychováváno a vedeno, nebude uctívat Boha a přinese otcí i matce hanbu. ... Rodiče zavírají dětem brány Božího města tím, že zanedbávají své povinnosti a neomezují své děti v konání zla.“ (5T 325.326)

Otázky k rozhovoru

- 1. Přestože ruský spisovatel Lev Nikolajevič Tolstoj vyrůstal v křesťanské rodině, později opustil na mnoho let svou víru. Když byl starší, čelil krizi a zabýval se otázkou: Co je smyslem života, který zcela jistě končí smrtí? I když hledal odpovědi ve všech oblastech poznání a vědomostí, nenašel je. Nakonec si uvědomil, že jediná logická odpověď na otázku života a jeho významu musí být nalezena ve víře – v něčem, co přesahuje samotnou logiku. To znamená, že jeho logika mu řekla, aby překročil do světa víry, a tak získal odpovědi na otázku po smyslu života. Proč je víra v Ježíše tou nejlogičtější volbou, kterou můžeme udělat, pokud hledáme význam a smysl života?*
- 2. Co prakticky znamená milovat pravdu? Jak přicházíme k poznání pravdy? A jak si můžeme být jisti, že nám nic nestojí v cestě, abychom milovali pravdu nade vše?*